

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

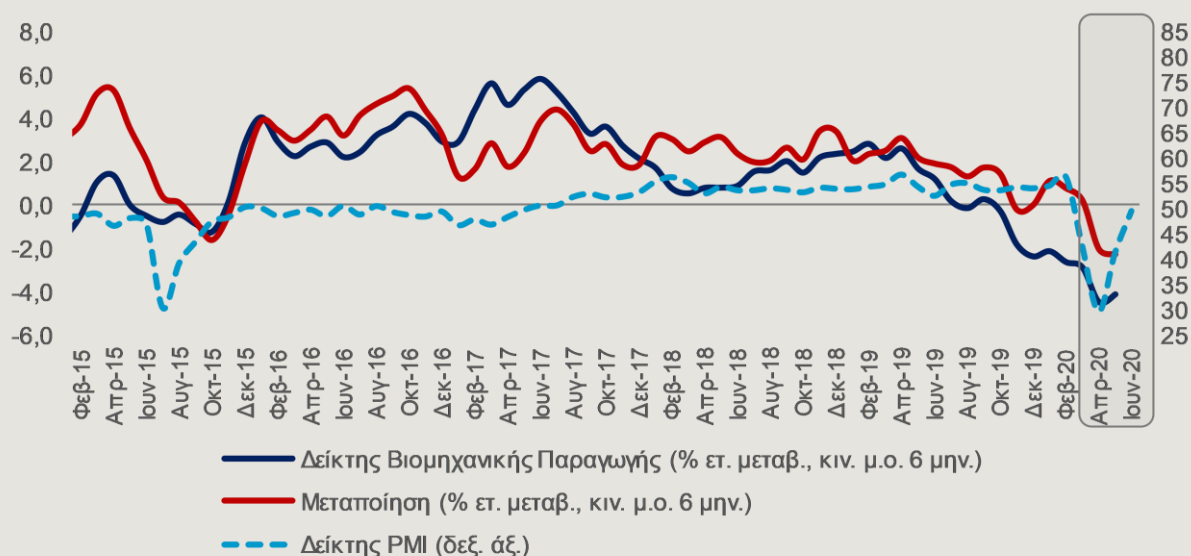
Παραγωγή, Επιχειρηματικές Προσδοκίες και Εξαγωγικές Επιδόσεις της Μεταποίησης: Οι Ασύμμετρες Επιπτώσεις της Πανδημίας

Ο κλάδος της μεταποίησης, όπως και οι περισσότεροι κλάδοι της Ελληνικής Οικονομίας, ήδη υφίσταται τα αρνητικά αποτελέσματα της απότομης πτώσης της εσωτερικής και εξωτερικής ζήτησης κατά τους τελευταίους μήνες, ως αποτέλεσμα της πανδημίας του COVID-19. Η εξέλιξη αυτή έχει μεγάλη βαρύτητα για την εκτίμηση του βάθους της ύφεσης της Ελληνικής Οικονομίας το 2020, αφού η μεταποίηση είναι ένας από τους πιο σημαντικούς κλάδους. Αντιπροσωπεύει το 10,8% της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), προσφέρει σχεδόν το 10% των θέσεων εργασίας και κατέχει υψηλό μερίδιο στις εξαγωγές της χώρας μας¹. Ο αρνητικός αντίκτυπος αποτυπώνεται στα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (Γράφημα 1). Ο ρυθμός μεταβολής της μεταποιητικής παραγωγής από 1,8%, σε ετήσια βάση, τον Μάρτιο του 2020, εισήλθε σε έντονα αρνητικό έδαφος τον Απρίλιο και τον Μάιο, καθώς διαμορφώθηκε σε -11,7% και -8,4%, αντίστοιχα. Ωστόσο, θετική ένδειξη για την παραγωγή των επόμενων μηνών αποτελεί η ανάκαμψη του Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) τον Ιούνιο, μετά τη βύθιση που υπέστη κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων, που αντανάκλα ελαφρά βελτίωση των επιχειρηματικών συνθηκών, αν και παραμένει κάτω από το όριο των 50 μονάδων (φάση συρρίκνωσης της παραγωγής). Στο παρόν Δελτίο, εξετάζουμε (α) την ασυμμετρία των επιπτώσεων της πανδημίας μεταξύ των υποκλάδων της μεταποίησης, (β) τη δυναμική των επιχειρηματικών προσδοκιών, όσον αφορά στην εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες, στη συσσώρευση των αποθεμάτων και στο ύψος των προσδοκώμενων παραγγελιών, και τέλος, (γ) την πορεία της ζήτησης από το εξωτερικό.

Ένα τυπικό χαρακτηριστικό της δυσμενούς επίδρασης κάθε οικονομικής κρίσης και ιδιαίτερα της τρέχουσας, που φέρει χαρακτηριστικά υγειονομικής φύσης, είναι η έντονη *ασυμμετρία* των ζημιών που υπέστησαν οι επιμέρους κλάδοι της μεταποίησης (Γράφημα 2). Κλάδοι που παράγουν βασικά αγαθά (π.χ. φάρμακα,

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Η εξέλιξη της παραγωγής στη βιομηχανία και τη μεταποίηση και των προσδοκιών των υπευθύνων για τις προμήθειες στη μεταποίηση (Purchasing Managers Index, PMI)

χαρτοποία, παράγωγα πετρελαίου) παρέμειναν ανθεκτικοί, καταγράφοντας θετικούς ετήσιους ρυθμούς μεταβολής, κατά μέσο όρο, στο τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου 2020, ή σημείωσαν χαμηλό αρνητικό ρυθμό, όπως τα τρόφιμα. Επιπλέον η παραγωγή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων, σημείωσε άνοδο κατά 1,7%, η οποία πιθανότατα συνδέεται με την εκτεταμένη χρήση ηλεκτρονικών μέσων κατά τη διάρκεια του lockdown, ιδιαίτερα για επαγγελματικούς σκοπούς (π.χ. αύξηση της τηλεργασίας, διεξαγωγή online μαθημάτων κ.λπ.). Αντίθετα, κλάδοι που παράγουν προϊόντα υψηλότερης ελαστικότητας ζήτησης, όπως η ποτοποιία, τα μη μεταλλικά ορυκτά και η κατασκευή μηχανημάτων, σημείωσαν κατακόρυφη πτώση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Η μεταβολή της παραγωγής των μεταποιητικών βιομηχανιών, κατά το τρίμηνο Μαρτίου – Μαΐου 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σύμφωνα με πρόσφατες διεθνείς έρευνες², η ανάκαμψη των κλάδων που επλήγησαν περισσότερο, εκτιμάται ότι θα είναι σταδιακή και μερική από το επόμενο έτος, ενώ των κλάδων που επλήγησαν λιγότερο θα είναι ταχύτερη και μάλιστα ενδεχομένως να λάβει χώρα εντός του τρέχοντος έτους, εάν δεν υπάρξει ισχυρό δεύτερο κύμα πανδημίας. Το μέγεθος της αρνητικής επίδρασης στον κάθε κλάδο θα εξαρτηθεί από τη φύση του προϊόντος που παράγει, ή της υπηρεσίας που προσφέρει, αλλά και από το βαθμό στον οποίο είναι ενσωματωμένος στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες. Σε διεθνές επίπεδο, για παράδειγμα, αναμένεται ότι η κλωστοϋφαντουργία και η βιομηχανία ετοιμών ενδυμάτων θα υποστούν αξιοσημείωτο πλήγμα σε όρους Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), κερδών και απασχόλησης, ενώ η βιομηχανία χημικών και πλαστικών αναμένεται να ανακάμψει με ταχύτερο ρυθμό.

Όπως αναμενόταν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία επιδεινώθηκαν σημαντικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της DG-ECFIN της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο σχετικός δείκτης υποχώρησε το τρίμηνο Απριλίου-Ιουνίου, δηλαδή κατά τη διάρκεια ισχύος αλλά και σταδιακής άρσης των μέτρων περιορισμού της δραστηριότητας σε αρκετούς κλάδους της οικονομίας, λόγω της πανδημίας. Συγκεκριμένα, τον Μάιο και τον Ιούνιο, διαμορφώθηκε στις -15 και -18 μονάδες αντίστοιχα, σημειώνοντας τις χαμηλότερες επιδόσεις που έχουν καταγραφεί από το φθινόπωρο του 2015 (Οκτώβριος 2015: -20 μονάδες, Νοέμβριος 2015: -17 μονάδες). Όπως παρατηρείται στο Γράφημα 3, όπου απεικονίζονται οι μηνιαίες μεταβολές του εν λόγω δείκτη και των συνιστωσών του, ο κύριος παράγοντας που οδήγησε σε επιδείνωση των προβλέψεων των επιχειρηματιών του βιομηχανικού τομέα τον Απρίλιο, ήταν οι προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους επόμενους 3-4 μήνες. Σύμφωνα με σχετική έρευνα του Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος (ΣΒΕ) που πραγματοποιήθηκε στο τέλος Μαρτίου, η καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου επηρεάστηκε σημαντικά από την πανδημία, καθώς πάνω από το 25% δήλωσε ότι ανέστειλε τη λειτουργία του, ενώ τα 2/3 των επιχειρήσεων απάντησαν ότι το 30% του προσωπικού της παραγωγής απουσίαζε από την εργασία του. Τον Μάιο και τον Ιούνιο, η συνιστώσα που κυρίως οδήγησε σε περαιτέρω επιδείνωση των προσδοκιών ήταν οι εκτιμήσεις για το επίπεδο των παραγγελιών και την τρέχουσα ζήτηση, ενώ, αναμενόταν ότι θα σημειωθεί συσσώρευση αποθεμάτων. Τον Ιούνιο, ωστόσο, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους επόμενους μήνες ελαφρώς ανέκαμψαν (+8 μονάδες), εξέλιξη που συμβαδίζει και με τη βελτίωση του δείκτη PMI.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Οι μηνιαίες μεταβολές του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία και των συστασών του

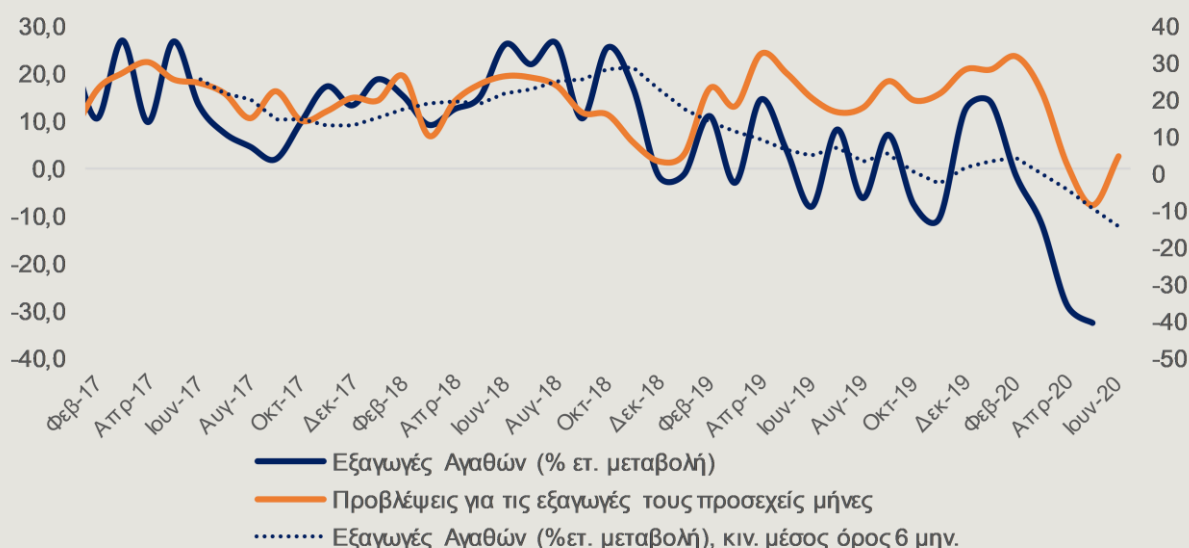

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Ο κλάδος της μεταποίησης, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην αναπτυξιακή πορεία της Ελληνικής Οικονομίας την τριετία 2017-2019, μεταξύ άλλων, λόγω του έντονου εξαγωγικού προσανατολισμού του. Ωστόσο, σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος (Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής, Ιούνιος 2020), λόγω της πανδημίας και των μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της εξάπλωσής της, «οι δυσχέρειες στις εισαγωγικές και εξαγωγικές διαδικασίες και ο περιορισμός ή/και η αναβολή της ζήτησης για βιομηχανικά προϊόντα, επηρέασαν τη μεταποίηση και ιδιαίτερα τους κλάδους που είναι περισσότερο ενσωματωμένοι στις διεθνείς αλυσίδες αξίας». Οι εξαγωγές, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 4, σημείωσαν ραγδαία ετήσια πτώση, ήδη από τον πρώτο μήνα ισχύος των περιοριστικών μέτρων, δηλαδή τον Μάρτιο (-11,8%). Ο ρυθμός μείωσης των εξαγωγών επιταχύνθηκε τους επόμενους δύο μήνες, καθώς διαμορφώθηκε τον Απρίλιο σε 29% και τον Μάιο σε 32,7%, σε ετήσια βάση. Σημαντική πτώση κατέγραψαν σταδιακά και οι προσδοκίες για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες, σύμφωνα με τους επιχειρηματίες της βιομηχανίας, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -8 μονάδες τον Μάιο, από 32 μονάδες τον Φεβρουάριο (Γράφημα 4). Αξίζει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι τον Ιούνιο ο εν λόγω δείκτης επέστρεψε σε θετικό έδαφος (5 μονάδες), σηματοδοτώντας τη σχετική αισιοδοξία των επιχειρηματιών του τομέα, αναφορικά με την ανάκαμψη των εξαγωγών το επόμενο χρονικό διάστημα. Η Τράπεζα της Ελλάδος εκτιμά ότι η συνολική απώλεια που θα καταγράψει ο κλάδος της μεταποίησης το 2020, σε όρους ΑΠΑ θα ανέλθει σε 3,45%³. Σε μικρότερο βαθμό φαίνεται ότι θα επηρεαστεί ο κλάδος των τροφίμων, ενώ για τον κλάδο παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων προβλέπεται αύξηση της παραγωγής.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Η εξέλιξη των εξαγωγών των αγαθών και των προβλέψεων για τις εξαγωγές της βιομηχανίας τους προσεχείς μήνες

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ,
ΙΟΒΕ

Αγορά Εργασίας

Με βάση τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο αριθμός των απασχολούμενων τον Απρίλιο μειώθηκε κατά 1,3% ή 52,2 χιλ. άτομα, σε ετήσια βάση, ενώ ο αριθμός των ανέργων διαμορφώθηκε στις 708,7 χιλ., μειωμένος κατά 14,8%, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (Γράφημα 5). Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του Δελτίου Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ, οι εργαζόμενοι που τέθηκαν σε αναστολή σύμβασης εργασίας εξακολουθούν να θεωρούνται απασχολούμενοι, αν η διάρκεια της αναστολής είναι μικρότερη από 3 μήνες ή αν λαμβάνουν περισσότερο από το 50% των αποδοχών τους. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τη σημαντική ετήσια μείωση των ανέργων -όπως και τον προηγούμενο μήνα- αυτή κατευθύνθηκε προς τους οικονομικά μη ενεργούς, καθώς, λόγω της πανδημίας COVID-19 και των περιοριστικών μέτρων που ήταν σε ισχύ το μήνα Απρίλιο, αρκετά άτομα που αναζητούσαν εργασία, δήλωσαν ότι δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να εργαστούν.

Ως εκ τούτου, το ποσοστό της ανεργίας υποχώρησε στο 15,5%, έναντι 17,5% τον Απρίλιο 2019, ενώ, σε μηνιαία βάση, αυξήθηκε κατά μία εκατοστιαία μονάδα. Σημειώνεται ότι το αναθεωρημένο προς τα πάνω ποσοστό του Μαρτίου, διαμορφώθηκε σε 14,5%. Τέλος, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 133,5 χιλ. άτομα, ή 4,2% σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2019, ενώ μειώθηκε σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, κατά 30,8 χιλ. άτομα (Γράφημα 5).

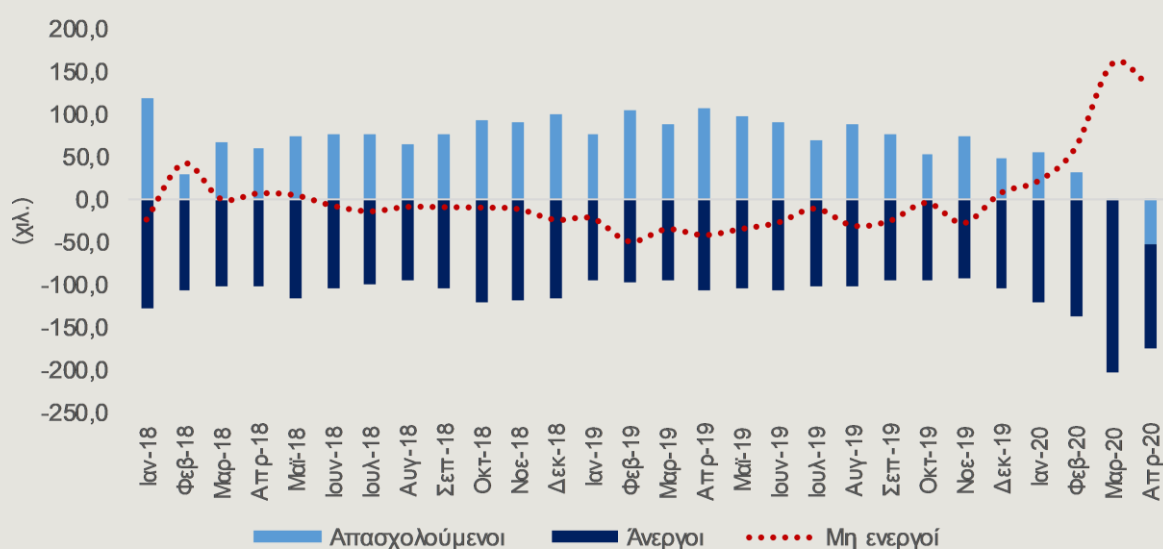
Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας, ως προς την ηλικία, το φύλο και τη γεωγραφική διάρθρωση, αυτά έχουν ως ακολούθως:

Το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών (33,6%), το οποίο, μάλιστα, είναι αυξημένο σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2019 (32,7%). Στις λοιπές ηλικιακές ομάδες το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε τον Απρίλιο, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, με τη μεγαλύτερη πτώση να καταγράφεται στην κατηγορία 25-34 ετών (-3,6 μονάδες), στην οποία διαμορφώθηκε σε 20,2%. Σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2015, έτος κατά το οποίο η ανεργία στη χώρα βρισκόταν σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο, η μεγαλύτερη πτώση της σημειώθηκε στην κατηγορία 15-24 ετών και ήταν ίση με 17,3 ποσοστιαίες μονάδες.

Παρά το γεγονός ότι τα ποσοστά της ανεργίας ανδρών και γυναικών βαίνουν μειούμενα, η ανεργία μεταξύ των γυναικών εξακολουθεί να υπερβαίνει κατά πολύ την αντίστοιχη των ανδρών. Συγκεκριμένα, τον Απρίλιο, το ποσοστό της ανεργίας των γυναικών διαμορφώθηκε στο 19%, έναντι 12,8% των ανδρών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

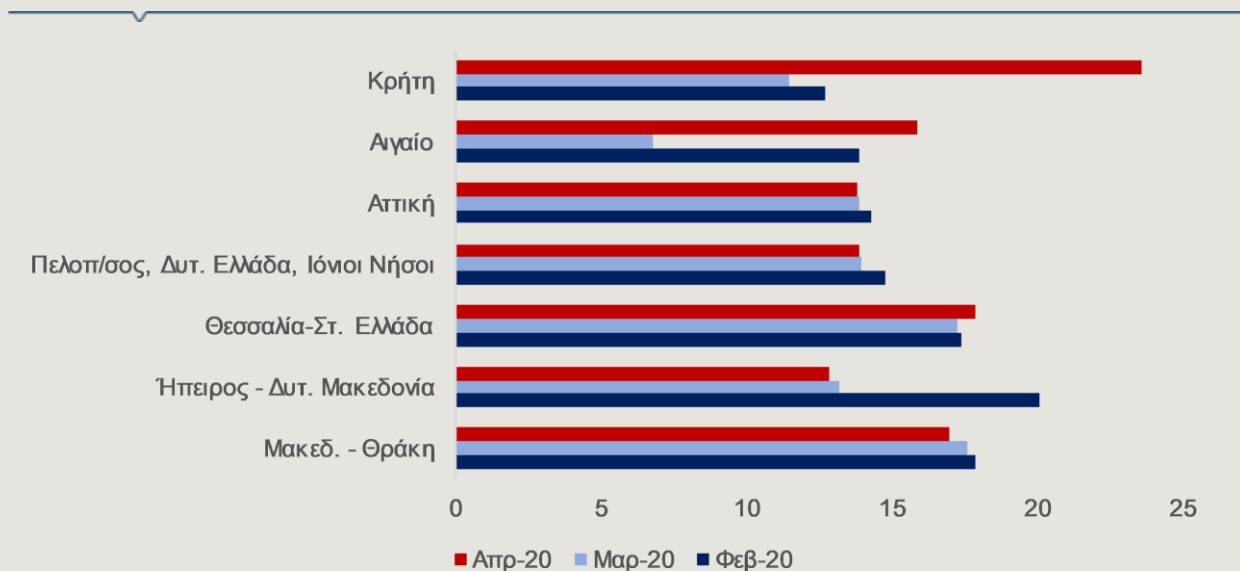
Ετήσια Μεταβολή του Αριθμού Απασχολούμενων, Ανέργων και Οικονομικά Μη Ενεργού Πληθυσμού

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Αναφορικά με τη γεωγραφική διάρθρωση κατά αποκεντρωμένη διοίκηση, τα ποσοστά της ανεργίας στα Νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη σημείωσαν αξιοσημείωτη άνοδο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, καθώς διαμορφώθηκαν σε 15,9% και 23,6%, αντίστοιχα, έναντι 6,8% και 11,5% τον Μάρτιο. Το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας σημειώθηκε στην Ήπειρο-Δυτική Μακεδονία (12,9%), ενώ το υψηλότερο, στη Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα (17,9%). Στις υπόλοιπες αποκεντρωμένες διοικήσεις, τα ποσοστά της ανεργίας διαμορφώθηκαν ως εξής: Αττική 13,8%, Μακεδονία-Θράκη 17% και Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα και Νησιά Ιονίου 13,9% (Γράφημα 6).

Η άνοδος των ποσοστών της ανεργίας τον Απρίλιο, σε τουριστικές περιοχές όπως τα Νησιά του Αιγαίου και η Κρήτη, αποδίδονται στις λιγότερες εποχικές προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν σε κλάδους σχετικούς με τον τουρισμό κατά το χρονικό διάστημα Μαρτίου-Μαΐου, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, όπως επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος Εργάνη (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων). Συνολικά το πρώτο εξάμηνο του 2020, το ισοζύγιο ρών απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκε στις 43,4 χιλ. θέσεις εργασίας, έναντι 296,5 χιλ. το ίδιο χρονικό διάστημα του 2019, που αποτελεί τη χαμηλότερη επίδοση πρώτου εξαμήνου από το 2012. Τον Ιούνιο, ωστόσο, πραγματοποιήθηκαν 238,4 χιλ. προσλήψεις και 200,8 χιλ. αποχωρήσεις με το ισοζύγιο ρών απασχόλησης να διαμορφώνεται στις 37,6 χιλ, δηλαδή αυξημένο κατά 6,2 χιλ., σε σύγκριση με τον Ιούνιο 2019. Οι κλάδοι, μάλιστα, στους οποίους σημειώθηκαν τα υψηλότερα ισοζύγια προσλήψεων-αποχωρήσεων τον Ιούνιο, ήταν τα καταλύματα (+35 χιλ.), οι δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης (+31,4 χιλ.) και το λιανικό εμπόριο (+4,3 χιλ.).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6
Ποσοστό (%) ανεργίας κατά Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Φεβρουάριος - Απρίλιος 2020

 Πηγή:
ΕΛΣΤΑΤ

Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) και Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

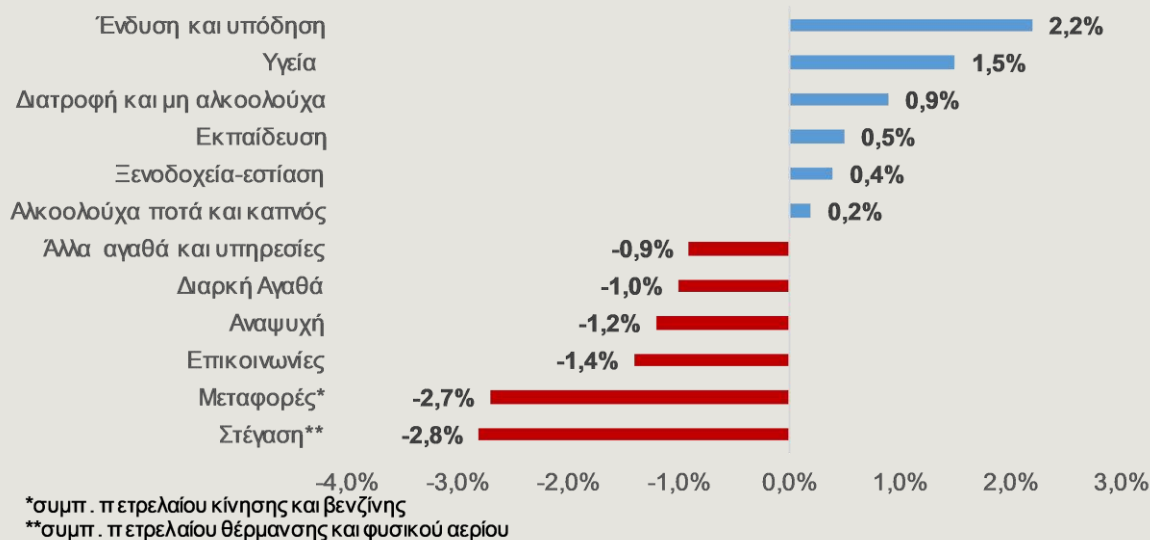
Ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, τον Ιούνιο, ήταν μειωμένος κατά 1,6%, σε σύγκριση με τον Ιούνιο 2019, ενώ παρέμεινε αμετάβλητος σε σχέση με τον Μάιο. Επιπλέον, ο δομικός πληθωρισμός, δηλαδή ο πληθωρισμός, εξαιρουμένων των καυσίμων, των τροφίμων, των ποτών και του καπνού⁴, διαμορφώθηκε τον Ιούνιο στο -1,4%.

Όσον αφορά στις ομάδες αγαθών και υπηρεσιών, τον Ιούνιο, η πλειονότητά τους κατέγραψε αρνητικό ρυθμό ετήσιας μεταβολής, με τις μεγαλύτερες μειώσεις να σημειώνονται στις «Μεταφορές» (-9,1%), στη «Στέγαση» (-4,5%) και στις «Επικοινωνίες» (-2,4%). Αντίθετα άνοδος καταγράφηκε στις κατηγορίες «Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά» (+3,6%), «Υγεία» (+1,5%), «Εκπαίδευση» (+0,6%) και «Αλκοολούχα ποτά και καπνός» (+0,4%).

Ο ΔΤΚ μειώθηκε το πρώτο εξάμηνο του έτους κατά 0,5%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, λόγω της αδύναμης ζήτησης και των χαμηλότερων τιμών του πετρελαίου. Οι αποπληθωριστικές πιέσεις ήταν εντονότερες στη «Στέγαση» (-2,8%) και στις «Μεταφορές» (-2,7%), ενώ αντίθετα, τη μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψαν οι τιμές στην «Ένδυση και υπόδηση» (+2,2%) και στην «Υγεία» (+1,5%) (Γράφημα 7). Σημειώνεται ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή είχε παρουσιάσει ετήσια άνοδο κατά 0,5%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Ετήσιες Μεταβολές Ομάδων Αγαθών και Υπηρεσιών Εθνικός ΔΤΚ, Ιανουάριος-Ιούνιος 2020

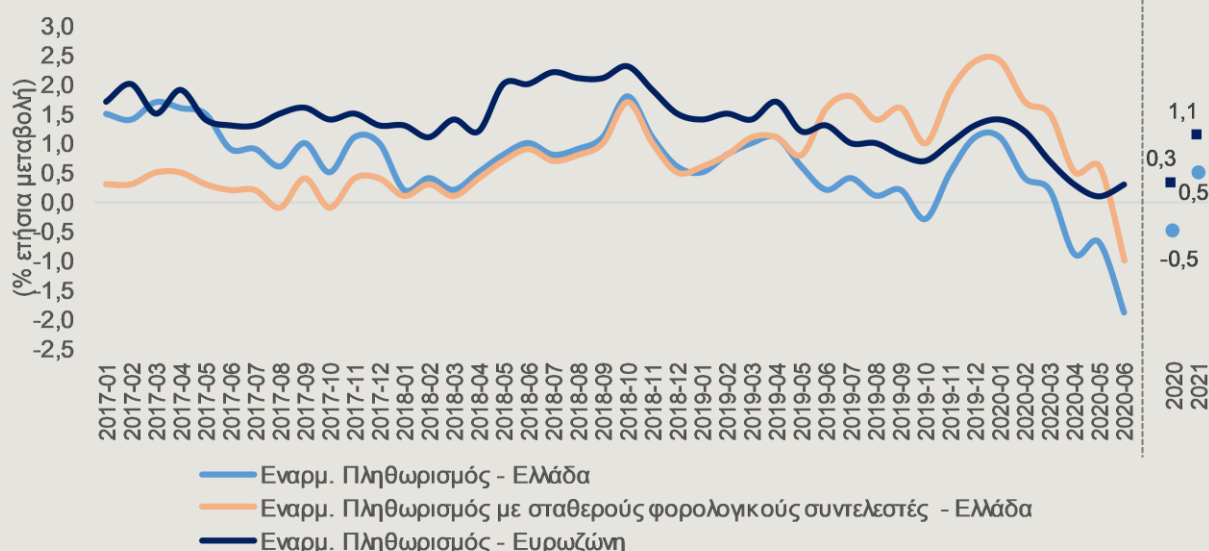

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επιπλέον, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)⁵ μειώθηκε κατά 1,9%, σε ετήσια βάση, τον Ιούνιο, ενώ ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή με Σταθερούς Φόρους (ΕνΔΤΚ-ΣΦ) παρουσίασε πτώση κατά 1%, σε σύγκριση με τον Ιούνιο 2019 (Γράφημα 8). Ο μέσος ΕνΔΤΚ για τη χρονική περίοδο Ιανουάριος-Ιούνιος υποχώρησε στο -0,3%, ενώ ο μέσος ΕνΔΤΚ-ΣΦ διαμορφώθηκε στο 1%. Όπως παρατηρείται στο γράφημα, από τον Ιούνιο του 2019, ο ΕνΔΤΚ-ΣΦ σημειώνει υψηλότερες ετήσιες μεταβολές συγκριτικά με τον ΕνΔΤΚ, καθώς στον εν λόγω δείκτη δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι μειώσεις στην έμμεση φορολογία, δηλαδή στην εστίαση και στα επεξεργασμένα είδη διατροφής, καθώς και στην ενέργεια (ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο). Κατά τους τελευταίους τέσσερις μήνες, ωστόσο, παρατηρείται πτώση του ρυθμού μεταβολής και των δύο δεικτών, γεγονός που αποδίδεται στην περιορισμένη οικονομική δραστηριότητα, λόγω της πανδημίας COVID-19. Σημειώνεται ότι αποπληθωριστικές τάσεις, από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, παρατηρήθηκαν και στον ΕνΔΤΚ της Ευρωζώνης, ο οποίος, ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, ανέκαμψε ελαφρώς τον Ιούνιο, καθώς διαμορφώθηκε στο +0,3%, έναντι +0,1%, τον Μάιο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Η εξέλιξη του ΕνΔΤΚ σε Ελλάδα και Ευρωζώνη και ο εναρμονισμένος πληθωρισμός με σταθερούς φορολογικούς συντελεστές στη χώρα μας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Economic Forecast, Summer 2020)

Σύμφωνα με τις καλοκαιρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Economic Forecast, Summer 2020), ο ΕνΔΤΚ, στην Ελλάδα, αναμένεται να μειωθεί συνολικά το 2020 κατά 0,5%, σε ετήσια βάση. Το 2021, παράλληλα με την αναμενόμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ήπια αύξηση του επιπέδου τιμών, κατά 0,5%. Υποχώρηση του πληθωρισμού σε σύγκριση με το 2019, αναμένει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Ευρωζώνη, λόγω των δυσμενών επιπτώσεων που έχει προκαλέσει η πανδημία στη ζήτηση, καθώς και των χαμηλότερων τιμών του πετρελαίου, με τον εναρμονισμένο πληθωρισμό να προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί σε οριακά θετικό έδαφος το 2020 (0,3%) και να ανέρχεται στο 1,1% το 2021 (Γράφημα 8).

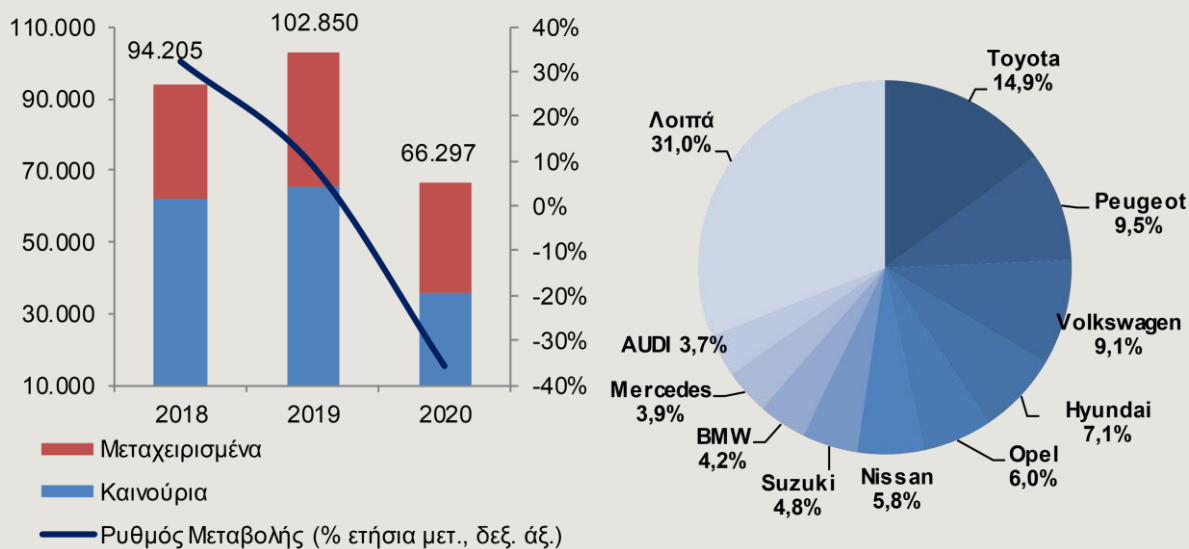
Πωλήσεις νέων Επιβατικών Αυτοκινήτων

Αναφορικά με τις νέες χορηγούμενες άδειες κυκλοφορίας ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων, αυτές μειώθηκαν σημαντικά κατά 35,5%, σε ετήσια βάση, την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2020, έναντι ετήσιας αύξησης κατά 9,2%, την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Συγκεκριμένα, το πρώτο εξάμηνο του 2020, πωλήθηκαν συνολικά 66,3 χιλιάδες επιβατικά αυτοκίνητα, εκ των οποίων 35,9 χιλιάδες ήταν καινούρια και τα υπόλοιπα (30,4 χιλιάδες) ήταν μεταχειρισμένα (Γράφημα 9). Ο ρυθμός μείωσης των πωλήσεων των καινούριων αυτοκινήτων (-45,2%), ωστόσο, ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των μεταχειρισμένων (-18,6%).

Σχετικά με τις πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων, ανά εμπορικό σήμα (Γράφημα 10), την περίοδο Ιανουαρίου- Ιουνίου 2020, το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς κατείχε η Toyota (14,9%) και ακολουθούν η Peugeot (9,5%), η Volkswagen (9,1%), η Hyundai (7,1%), η Opel (6,0%), η Nissan (5,8%) και η Suzuki (4,8%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 9
ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Χορήγηση Νέων Αδειών Κυκλοφορίας, Ιανουάριος-Ιούνιος 2020 και Μερίδιο ανά Εμπορικό Σήμα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) θα διογκώσει το παγκόσμιο χρέος

Τι υποδεικνύει η διαχρονική εξέλιξη του παγκόσμιου συνολικού χρέους;

Η πανδημική κρίση που προκάλεσε η διασπορά του κορωνοϊού (COVID-19) ήταν ένα σημαντικό πλήγμα στην εύθραυστη ανάκαμψη που είχε αρχίσει να καταγράφει η παγκόσμια οικονομία στις αρχές του 2020. Οι κυβερνήσεις σε πολλές ανεπτυγμένες οικονομίες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι είναι προτιμητέα η αύξηση των δημόσιων δαπανών και κατά συνέπεια των επιπέδων του δημόσιου χρέους, την ίδια στιγμή που τα φορολογικά έσοδα έχουν αρχίσει να περιορίζονται, εξαιτίας της υποχώρησης της οικονομικής

δραστηριότητας. Ωστόσο, οι άνευ προηγουμένου παρεμβάσεις από τις εθνικές κυβερνήσεις για την αντιστάθμιση των οικονομικών επιπτώσεων του COVID-19 είναι ικανές να οδηγήσουν το επίπεδο του παγκόσμιου συνολικού χρέους (δημόσιου και ιδιωτικού) σε νέο ιστορικά υψηλό.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Institute of International Finance (IIF), το συνολικό χρέος το 2019 αυξήθηκε κατά 10 τρισ. δολάρια ΗΠΑ, με αποτέλεσμα να ανέλθει σε 255 τρισ. δολάρια ΗΠΑ ή σε 322% του παγκόσμιου ΑΕΠ (Γράφημα 11). Σημειώνεται ότι, από το 1999 που ξεκινά η χρονοσειρά των στοιχείων του IIF, η αύξηση του συνολικού χρέους είναι 176 τρισ. δολάρια ΗΠΑ. Μελετώντας τη διαχρονική αύξηση του παγκόσμιου συνολικού χρέους, διαπιστώνεται ότι πιο έντονα έχει σημειωθεί σε περιόδους χαμηλών πραγματικών επιτοκίων, ωστόσο, διάφοροι παράγοντες, όπως τα νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα ή ο εύκολος δανεισμός μέσω των χρηματοπιστωτικών αγορών, έχουν συμβάλει με σημαντικό ποσοστό στην άνοδό του, ενώ, το μεγαλύτερό του τμήμα αφορά, ως επί το πλείστον, τον ιδιωτικό τομέα. Έχει παρατηρηθεί ιστορικά ότι η άνοδος του χρέους σε διαφορετικές χρονικές περιόδους έχει συνοδευτεί με εκτεταμένες οικονομικές κρίσεις, ενώ η σοβαρότητα της οικονομικής ζημίας που έχει προκαλέσει η καθεμία ποικίλει, ανάλογα του είδους της κρίσης και της γεωγραφικής περιοχής που έχει πληγεί. Οι οικονομικές κρίσεις συνήθως προήλθαν από διαταραχές που προκάλεσαν η απότομη μείωση της ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, η αύξηση των ασφαλιστρών κινδύνου ή του κόστους δανεισμού, καθώς και οι απότομες εκροές κεφαλαίων.

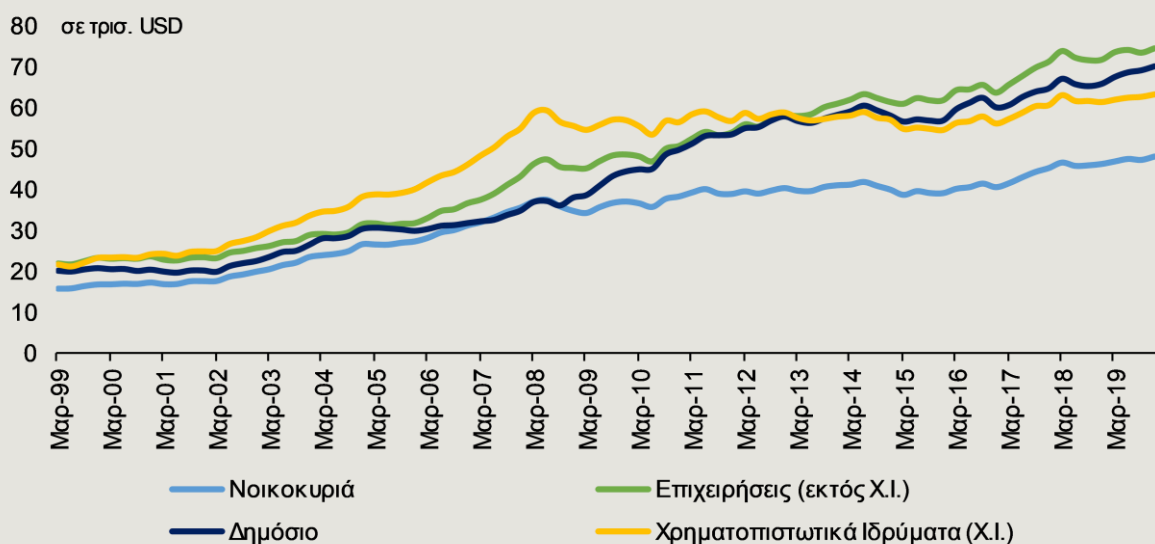
Η προσδοκώμενη άνοδος του συνολικού χρέους προβληματίζει τους εμπλεκόμενους στις αγορές, καθώς το μέγεθος αλλά και το πλήθος των ομολογιακών εκδόσεων μπορούν να επηρεάσουν τη μεταβλητότητα των τιμών, ενώ δεν μπορεί να προσδιοριστεί εύκολα ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος στην οικονομική μεγέθυνση. Η απόφαση του οίκου αξιολόγησης Fitch Ratings, τον Απρίλιο, να προβεί σε υποβάθμιση της μακροπρόθεσμης πιστοληπτικής ικανότητας της Ιταλίας σε BBB- από BBB, καθώς προβλέπει το χρέος της χώρας να σκαρφαλώνει στο 156% του ΑΕΠ μέχρι το τέλος του 2020, από 135% το 2019, μας προϊδεάζει για το τι πρόκειται να ακολουθήσει στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Σε δυσμενή θέση οι αναδυόμενες οικονομίες

Η απότομη πώση του διεθνούς εμπορίου και οι αναταράξεις στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές και στις διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες έχουν πλήξει, σε σημαντικό βαθμό, τόσο τις ανεπτυγμένες οικονομίες, όσο και τις αναδυόμενες οικονομίες. Όσον αφορά στις αναδυόμενες οικονομίες, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Institute of International Finance, την τελευταία δεκαετία, κατέγραψαν τη μεγαλύτερη αύξηση συνολικού χρέους των τελευταίων 50 ετών. Συγκεκριμένα, το συνολικό χρέος στις αναδυόμενες οικονομίες αυξήθηκε από το 2010 περίπου 52 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, σε 220% του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2019. Ωστόσο, αξίζει να επισημανθεί ότι στο ποσοστό της εν λόγω αύξησης η Κίνα καταλαμβάνει ένα μεγάλο τμήμα, λόγω του οικονομικού της μεγέθους.

Η ύφεση που πλήττει την παγκόσμια οικονομία είναι πρωτόγνωρη, καθώς δεν μπορεί να προσδιοριστεί εύκολα η διάρκεια τόσο της πανδημίας, όσο και της εξόδου από τα περιοριστικά μέτρα διεθνώς. Ωστόσο, η ύφεση που έχει προκαλέσει η πανδημία του κορωνοϊού έχει ένα κοινό χαρακτηριστικό με προηγούμενες, ότι δοκιμάζει την ανθεκτικότητα των χωρών με υψηλό συνολικό χρέος και τη βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων.

Εξέλιξη Παγκόσμιου Χρέους (1999-2019)

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Πηγή: Institute of International Finance

Η μεγάλη κάμψη της εξωτερικής ζήτησης, η πτώση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, η χειροτέρευση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών, η διολίσθηση των εθνικών νομισμάτων και οι κεφαλαιακές εκροές, επιδρούν αρνητικά στις αναδυόμενες οικονομίες. Σημειώνεται ότι τουλάχιστον 100 αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες έχουν ήδη υποβάλει αίτημα έκτακτης χρηματοδοτικής βοήθειας από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ενώ για 77 από αυτές έχει ήδη εγκριθεί το ποσό των 83 δισ. δολαρίων ΗΠΑ (*IMF COVID-19 Financial Assistance and Debt Service Relief. July 2, 2020*).

Τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης συνέβαλαν στην άμβλυση της μεταβλητότητας

Η αγορά ομολόγων από τις κεντρικές τράπεζες βοήθησε στην εξομάλυνση της αστάθειας στις αναδυόμενες οικονομίες. Ωστόσο, όπως διαπιστώνει ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch Ratings σε έκθεσή του (*Unconventional Monetary Policies in Emerging Markets, July 2020*), οι κίνδυνοι για τη μακροοικονομική σταθερότητα και την αξιοπιστία των ακολουθούμενων πολιτικών είναι μεγαλύτεροι στις συγκεκριμένες οικονομίες συγκριτικά με τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Σημειώνεται ότι οι αναδυόμενες οικονομίες επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό από την πανδημία του COVID-19, με αποτέλεσμα στο δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους να καταγραφούν μεγάλες υποτιμήσεις στα εθνικά νομίσματα, απότομες αυξήσεις στις αποδόσεις των ομολόγων σε τοπικό νόμισμα και μεγάλες εκροές επενδυτικών κεφαλαίων από διεθνή χαρτοφυλάκια.

Η ανησυχία για έλλειψη ρευστότητας οδήγησε τις νομισματικές αρχές σε ορισμένες αναδυόμενες οικονομίες να εφαρμόσουν μη συμβατικές νομισματικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων αγοράς τοπικών ομολόγων. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, ένας σχετικά μικρός αριθμός κρατών από την κατηγορία των αναδυόμενων οικονομιών, όπως η Πολωνία, η Κροατία και η Χιλή, έχουν εφαρμόσει προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης (QE) για να μειώσουν τα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Η αδυναμία εφαρμογής των προγραμμάτων QE σε περισσότερες αναδυόμενες οικονομίες έγκειται στο γεγονός ότι υπάρχουν περιορισμοί και κίνδυνοι για τις μη συμβατικές νομισματικές πολιτικές (νομικό πλαίσιο, μικρά μεγέθη τοπικών αγορών), καθώς και ότι το βασικό επιτόκιο της νομισματικής πολιτικής των κεντρικών τραπεζών πρέπει να βρίσκεται στο κατώτερο όριο. Η πανδημική κρίση δοκιμάζει την ανθεκτικότητα των οικονομιών, των θεσμών και των πολιτικών στις αναδυόμενες οικονομίες, καθώς οι τελευταίες βρίσκονται σε πολύ πιο ευάλωτη θέση σε σχέση με την κρίση του 2008-2009, ενώ, μεσοπρόθεσμα, το QE μπορεί να υπονομεύσει τις προσπάθειες ανάπτυξης των τοπικών κεφαλαιαγορών, λόγω στρέβλωσης των τιμών που ενδεχομένως θα προκαλέσουν τα προγράμματα αγοράς ομολόγων.

Η πανδημική κρίση δεν πρέπει να προκαλεί εφησυχασμό όσον αφορά στην εκτίναξη του παγκόσμιου χρέους

Τα χαμηλά επιτόκια της τελευταίας δεκαετίας συνέβαλαν ώστε κυβερνήσεις και δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις σε αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες να μπορέσουν να συγκεντρώσουν κεφάλαια με σχετικά χαμηλό κόστος για να χρηματοδοτήσουν την οικονομική τους μεγέθυνση, καθώς οι επενδυτές αναζητούσαν καλύτερες αποδόσεις, οδηγώντας παράλληλα το συνολικό παγκόσμιο χρέος σε ιστορικά υψηλά. Η πανδημική κρίση επανέφερε στο προσκήνιο τη διόγκωση του παγκόσμιου χρέους και τον κίνδυνο που εγκυμονεί για το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Στην παρούσα συγκυρία, το κύριο μέλημα των σχεδιαστών πολιτικής είναι η αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, ανεξαρτήτως του δημοσιονομικού κόστους. Με περιορισμένους χρηματικούς πόρους και μικρό δημοσιονομικό χώρο, η πανδημία COVID-19 θα μπορούσε να προκαλέσει στις αναδυόμενες και στις αναπτυσσόμενες οικονομίες μεγάλα οικονομικά προβλήματα, ενώ η ανθεκτικότητά τους δοκιμάζεται εντονότερα, εξαιτίας των ενδογενών τους αδυναμιών (αυξανόμενα δημοσιονομικά ελλείμματα, ευάλωτα εθνικά νομίσματα). Τα δημοσιονομικά ελλείμματα σε αυτές τις οικονομίες αναμένεται να διευρυνθούν. Ωστόσο, οι εμπλεκόμενοι στις αγορές είναι πιθανόν να αποδεχθούν την επισφάλεια των δημοσιονομικών μεγεθών, εφόσον στις οικονομίες αυτές εισαχθούν εποπτικοί κανόνες που θα επιτρέψουν την επιστροφή στη δημοσιονομική βιωσιμότητα, όταν ξεκινήσει η ανάκαμψη. Η εμπειρία του παρελθόντος από τις χρηματοπιστωτικές κρίσεις έχει δείξει ότι, σε ένα εξαιρετικά εύθραυστο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον, ο οικονομικός αντίκτυπος σε εθνικό επίπεδο επηρεάζεται σημαντικά από τις πολιτικές προτεραιότητες που λαμβάνονται από τις κυβερνήσεις.

Οι περισσότεροι οικονομολόγοι πιστεύουν ότι τα υψηλά επίπεδα χρέους δεν αποτελούν πρόβλημα για τις προηγμένες οικονομίες, όσο το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης του χρέους είναι χαμηλότερο από τον ονομαστικό ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ. Με γνώμονα την αντίδραση των αγορών στο δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, διαπιστώνεται ότι η προσδοκώμενη εκτίναξη του παγκόσμιου χρέους το 2020 σε νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα δεν προβληματίζει τους συμμετέχοντες στις αγορές. Ενδεχομένως, όμως, στο μέλλον, να αποτελέσει εστία εκδήλωσης μιας σοβαρής κρίσης και για αυτό απαιτείται μια στρατηγική για μετριασμό των κινδύνων που μπορεί να επιφέρει, αλλά και μια διεθνής συνεργασία μεταξύ διεθνών οργανισμών και κεντρικών τραπεζών για από κοινού διαχείριση του προβλήματος.

Αγορά Εργασίας

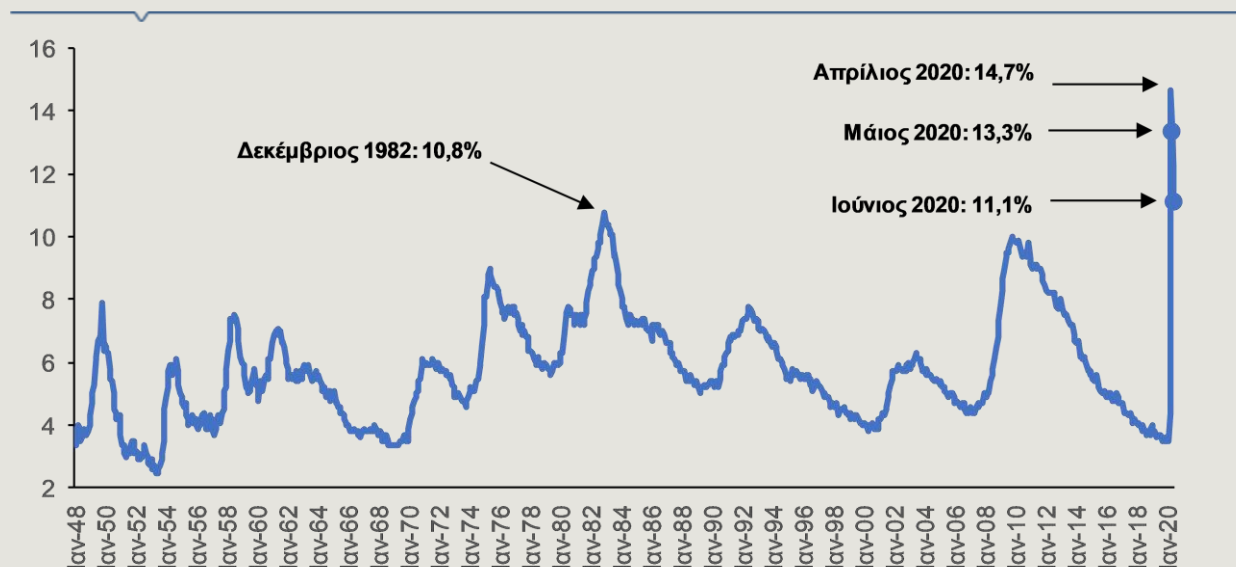
Το ποσοστό της ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία) υποχώρησε, τον Ιούνιο, στο 11,1% (17,8 εκατ. άνεργοι), από 13,3%, τον Μάιο. Πρόκειται για το δεύτερο διαδοχικό μήνα που η βελτίωση της αγοράς εργασίας ήταν σημαντικά μεγαλύτερη των εκτιμήσεων της αγοράς. Η μείωση του ποσοστού της ανεργίας αποδόθηκε τόσο στην επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας, από τις αρχές Μαΐου, όσο και σε κυβερνητικά μέτρα, όπως το “Paycheck Protection Program”, ένα πρόγραμμα που παρέχει χρηματοδότηση σε μικρές επιχειρήσεις προκειμένου να διατηρήσουν τις θέσεις απασχόλησης. Ωστόσο, το ποσοστό της ανεργίας είναι κατά 7,6 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερο (12 εκατ. περισσότεροι άνεργοι) από αυτό του Φεβρουαρίου, πριν δηλαδή το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης. Επιπλέον, πρόκειται για το τρίτο υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας (από τον Ιανουάριο 1948), με τα υψηλότερα ποσοστά να έχουν σημειωθεί τους δύο προηγούμενους μήνες (Γράφημα 12). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, μέχρι το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας είχε καταγραφεί τους τελευταίους δύο μήνες του 1982 (10,8%), ενώ κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-2009 το υψηλότερο ποσοστό είχε καταγραφεί τον Οκτώβριο 2009 (10%).

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά, η ανεργία στους νέους, ηλικίας 16-19 ετών, διαμορφώθηκε στο 23,2%, τον Ιούνιο, έναντι 29,9%, τον προηγούμενο μήνα, ενώ στους άνδρες και στις γυναίκες, άνω των 20 ετών, υποχώρησε σε 10,2% και 11,2%, αντίστοιχα, από 11,6% και 13,9%. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να εμφανίζεται στους κατόχους πανεπιστημιακού τίτλου (6,9%, έναντι 7,4% τον Μάιο), ενώ το υψηλότερο στους μη έχοντες απολυτήριο λυκείου (16,6%, έναντι 19,9% τον Μάιο). Επιπλέον, τον Ιούνιο, δημιουργήθηκαν περίπου 4,8 εκατ. νέες θέσεις απασχόλησης στην οικονομία των ΗΠΑ, έναντι 2,7 εκατ. νέων θέσεων, τον Μάιο. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, το δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου, υπήρξε ραγδαία μείωση κατά περίπου 22,2 εκατ. θέσεις απασχόλησης. Οι νέες θέσεις δημιουργήθηκαν κυρίως στις παροχές υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας (+2,1 εκατ.), στο λιανικό εμπόριο (+740 χιλ.), στο χώρο της υγείας (+358 χιλ.) και στη μεταποίηση (+356 χιλ.).

Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (ήτοι ο λόγος των ατόμων που απασχολούνται ή αναζητούν εργασία προς το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ηλικίας 16 ετών και άνω) ανήλθε, τον Ιούνιο, σε 61,5%, από 60,8%, τον Μάιο και 60,2%, τον Απρίλιο (το χαμηλότερο ποσοστό από τον Ιανουάριο 1973).

Οι μέσες ωριαίες αποδοχές από εργασία διαμορφώθηκαν, τον Ιούνιο, σε 29,37 δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5%, σε ετήσια βάση, αλλά μείωση κατά 1,2%, σε μηνιαία βάση, έναντι ανόδου τον Μάιο κατά 6,6% (ετήσια μεταβολή) και πτώσης κατά 1% (μηνιαία μεταβολή), αντίστοιχα. Τις υψηλότερες μέσες ωριαίες αποδοχές προσφέρουν οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (43,35 δολάρια) και οι εταιρείες πληροφορικής (43,23 δολάρια).

Όσον αφορά στις προοπτικές της αγοράς εργασίας, η σταδιακή αναθέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία οδήγησε στην αύξηση της απασχόλησης το τελευταίο δίμηνο, αναμένεται να

ΓΡΑΦΗΜΑ 12
ΗΠΑ, Ιανουάριος 1948 - Ιούνιος 2020: Εξέλιξη Ποσοστού Ανεργίας, εποχικά διορθωμένα στοιχεία

Πηγή:
U.S. Bureau of
Labor Statistics

συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του ποσοστού της ανεργίας τους επόμενους μήνες, το οποίο, ωστόσο, προβλέπεται να παραμείνει σε πολύ υψηλότερα από τα προ πανδημικής κρίσης επίπεδα. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στην πρόσφατη έκθεσή του (Employment Outlook 2020), εκτιμά ότι το ποσοστό της ανεργίας αναμένεται να διαμορφωθεί στο 10,4% το τέταρτο τρίμηνο του 2020. Παράλληλα, το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου, στις μακροοικονομικές προβλέψεις του για την τρέχουσα δεκαετία (An Update to the Economic Outlook: 2020 to 2030, July 2020), αναμένει το ποσοστό της ανεργίας στο 10,5%, το τέταρτο τρίμηνο του έτους, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και στο τέλος της δεκαετίας προβλέπει το ποσοστό της ανεργίας να είναι υψηλότερο από τα προ πανδημικής κρίσης επίπεδα (Q4 2030: 4,4%).

Ζώνη του Ευρώ (ΖΤΕ)

Καλοκαιρινές Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Economic Forecast, Summer 2020), ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στη ΖΤΕ προβλέπεται να υποχωρήσει από +1,3%, το 2019, σε -8,7%, το 2020, για να ανακάμψει σε +6,1%, το 2021. Οι καλοκαιρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα έτη 2020-21 έχουν αναθεωρηθεί επί τα χείρω σε σύγκριση με τις εαρινές προβλέψεις (European Economic Forecast, Spring 2020), καθώς η ύφεση, το 2020, αναμένεται μεγαλύτερη κατά 1 ποσοστιαία μονάδα, ενώ η ανάκαμψη, το 2021, ηπιότερη κατά 0,2 της ποσοστιαίας μονάδας.

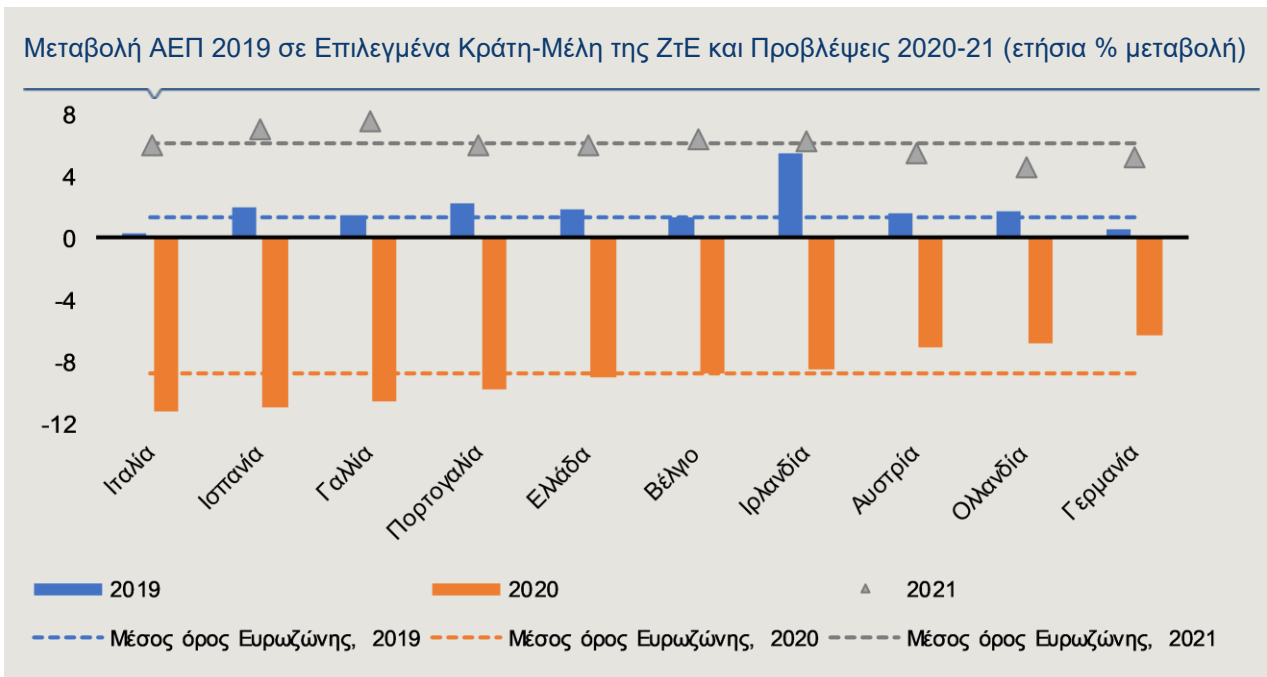
Τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης που ελήφθησαν από τις εθνικές κυβερνήσεις, περί τα μέσα Μαρτίου, προκειμένου να περιοριστεί η μετάδοση του COVID-19, αναμένεται να έχουν καταλυτική επίδραση στο ΑΕΠ του πρώτου εξαμήνου. Σύμφωνα με τη Eurostat, το πρώτο τρίμηνο του 2020, το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 3,6%, σε τριμηνιαία βάση, ενώ, το δεύτερο τρίμηνο, κατά το οποίο υπήρξαν αυστηρά περιοριστικά μέτρα, αναμένεται ραγδαία μείωση του ΑΕΠ κατά 13,6%. Η σταδιακή επανεκκίνηση των οικονομιών, από τις αρχές Μαΐου, προσδοκείται να τονώσει την οικονομική δραστηριότητα, το δεύτερο εξάμηνο του έτους (Q3 20: +8,8% και Q4 20: +3,4%) και, κυρίως, το 2021 (Q1 21: +1,6%, Q2 21: +1,2%, Q3 21: +1% και Q4 21: +0,8%). Σημειώνεται, ωστόσο, ότι η ανάκαμψη της οικονομίας στη ΖΤΕ, το 2021, δεν θα είναι τέτοιου μεγέθους που να καλύψει τις απώλειες του 2020, καθώς, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο τέλος του 2021, το ΑΕΠ στη ΖΤΕ θα είναι κατά 2% χαμηλότερο έναντι του ΑΕΠ στο τέλος του 2019, πριν δηλαδή το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης. Επισημαίνεται ότι οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίζονται σε δύο βασικές υποθέσεις: **Πρώτον**, ότι θα συνεχιστεί η σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και **δεύτερον**, ότι δεν θα υπάρξει δεύτερο κύμα εξάπλωσης της πανδημίας που να υποχρεώσει στη λήψη εκ νέου γενικευμένων περιοριστικών μέτρων.

Όσον αφορά στα κράτη-μέλη της ΖΤΕ, σε όλα αναμένεται βαθιά ύφεση το 2020, η οποία κυμαίνεται μεταξύ 6% και 11,2%. Οι μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών αποδίδονται στη διαφορετική χρονική συγκυρία επιβολής και άρσης των περιοριστικών μέτρων, στη βαρύτητα που έχει ο τουρισμός για την κάθε οικονομία, καθώς και στα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης των οικονομιών από τις εθνικές κυβερνήσεις. Μεταξύ των τεσσάρων μεγαλύτερων οικονομιών στη ΖΤΕ, η Ιταλία (-11,2%), η Ισπανία (-10,9%) και η Γαλλία (-10,6%) θα αντιμετωπίσουν την εντονότερη μείωση του ΑΕΠ από όλα τα κράτη-μέλη, ενώ, αντίθετα, η υποχώρηση του ΑΕΠ στη Γερμανία (-6,3%) θα είναι από τις ηπιότερες (Γράφημα 13). Για το 2021, προβλέπεται σημαντική ανάκαμψη σε όλα τα κράτη-μέλη, μεταξύ 2,8% και 7,6%. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι στην πλειονότητα των κρατών το ΑΕΠ στο τέλος του 2021 θα υπολείπεται έναντι του ΑΕΠ στο τέλος του 2019, ενώ, από τις μεγάλες οικονομίες της ΖΤΕ, μόνο η Γερμανία αναμένεται να επιστρέψει στα προ του κορωνοϊού επίπεδα.

Οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, καθώς οι κίνδυνοι για την οικονομία της ΖΤΕ είναι πολλοί και σημαντικοί. Η ένταση και η διάρκεια της πανδημικής κρίσης θα μπορούσαν να επιδεινώσουν τις αναπτυξιακές προοπτικές, καθώς και ενδεχόμενη εκ νέου εισαγωγή μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης. Επιπλέον, σε περίπτωση αργής ανάκαμψης της ζήτησης, οι λειτουργικές συνθήκες των επιχειρήσεων θα χειροτερεύσουν περαιτέρω, με αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση. Η έλλειψη συντονισμένης δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι ανεπαρκείς εθνικές πολιτικές, το ρευστό εξωτερικό περιβάλλον και οι εμπορικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου συνιστούν, επίσης, καθοδικούς κινδύνους για την οικονομία της ΖΤΕ. Αντίθετα, η συντομότερη του αναμενόμενου διαθεσιμότητα του εμβολίου κατά του COVID-19, καθώς και η συμφωνία για τη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης ("Next Generation EU") θα μπορούσαν να δώσουν σημαντική αναπτυξιακή ώθηση, ιδιαίτερα το 2021.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Economic Forecast, Summer 2020)

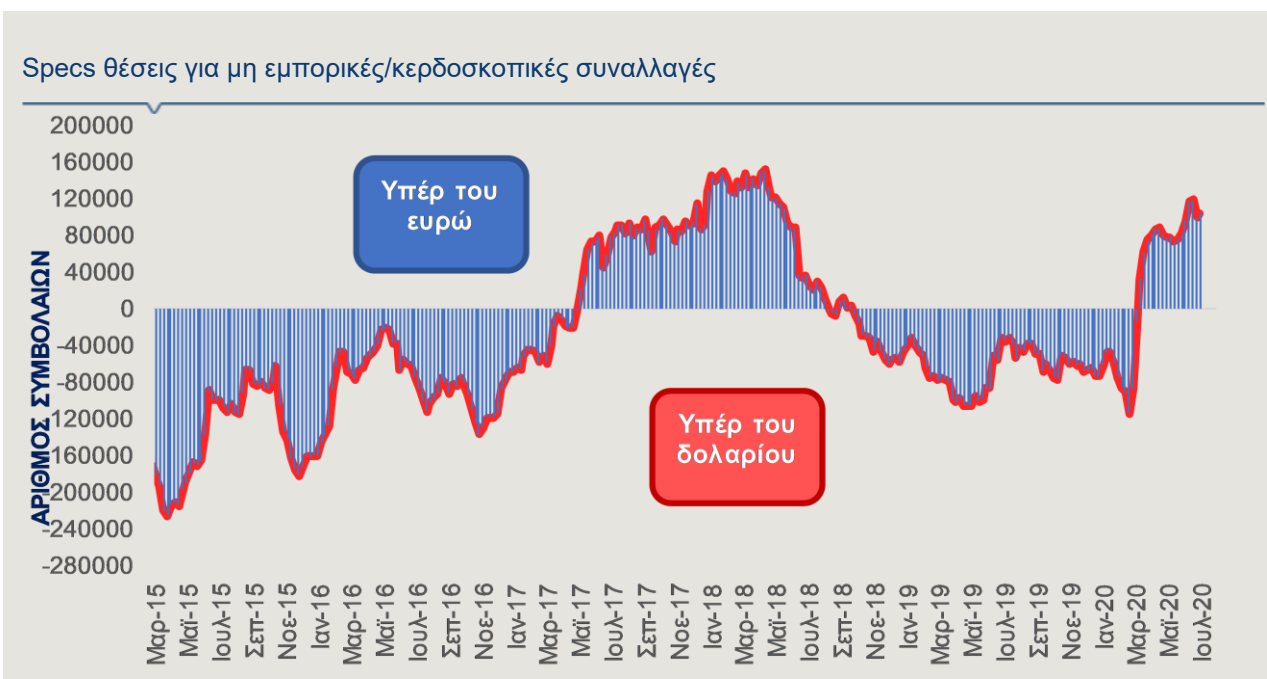
ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία ευρώ/δολάριο διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 7 Ιουλίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 4.642 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 103.597 συμβόλαια, από 98.955 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 14). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πρώτη εβδομαδιαία αύξηση που καταγράφεται από τις 23 Ιουνίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

Πηγή: CFTC, IMM

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου, στις 15 Ιουλίου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,1408 EUR/USD, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, κέρδη έναντι του δολαρίου (+1,7%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 10,3% από το χαμηλό που είχε καταγράψει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (USD 1,0342).

Ενισχυμένο εμφανίζεται το ευρώ έναντι του δολαρίου, έχοντας προσεγγίσει εντός της ημέρας το υψηλότερο επίπεδο από τις 10 Μαρτίου (1,1452 EUR/USD). Τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα από τις δοκιμές ενός πειραματικού εμβολίου κατά του COVID-19, από την αμερικανική εταιρεία βιοτεχνολογίας Moderna, έδωσαν ώθηση στο ευρωπαϊκό νόμισμα, καθώς η βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος μειώνει την αγοραστική ζήτηση για ασφαλή καταφύγια, όπως το δολάριο, παρά τις ανησυχίες που προκαλεί η αύξηση των κρουσμάτων του κορωνοϊού σε διάφορες περιοχές του πλανήτη.

Αμετάβλητη διατήρησε τη νομισματική της πολιτική η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στην τελευταία συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως δήλωσε η επικεφαλής της ΕΚΤ στη συνέντευξη τύπου, η οικονομική δραστηριότητα ανέκαμψε τον Μάιο και τον Ιούνιο, απέχοντας, ωστόσο, σημαντικά από τα προ πανδημικής κρίσης επίπεδα. Οι αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας και εισοδημάτων, καθώς και ο αυξημένος βαθμός αβεβαιότητας σχετικά με την εξέλιξη της πανδημίας και τις οικονομικές προοπτικές εξακολουθούν να επηρεάζουν δυσμενώς την καταναλωτική δαπάνη και τις επιχειρηματικές επενδύσεις. Υπό αυτό το πρίσμα, η Christine Lagarde επανειβηβαίωσε τη διατήρηση της ιδιαίτερα διευκολυντικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής, προκειμένου να στηριχτεί η οικονομική ανάκαμψη στην Ευρωζώνη. Το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων στις αγορές στρέφεται στην ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής που πραγματοποιείται στις 17 και 18 Ιουλίου, καθώς αναμένεται να συζητηθεί η πρόταση για τη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης ("Next Generation EU"), ενός χρηματοδοτικού εργαλείου, το οποίο προσδοκείται να δώσει αναπτυξιακή ώθηση στις ευρωπαϊκές οικονομίες.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ καταγράφει κέρδη, σε ημερήσια βάση, έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,07864 φράγκων (15.7.2020), τα υψηλότερα επίπεδα εδώ και ένα μήνα. Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 0,6%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι υπήρξε παρέμβασή της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB ανήλθε στα 688,6 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 10 Ιουλίου, από 687 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και τις 3 Ιουλίου. Σημειώνεται ότι η σημαντική αύξηση των καταθέσεων που καταγράφεται από τις αρχές του έτους (περίπου 104 δισ. φράγκα) υποδηλώνει ότι η SNB προτιμά τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος (αγορές δολαρίων και ευρώ), παρά να μειώσει τα επιτόκιά της από το τρέχον επίπεδο του -0,75% (το χαμηλότερο παγκόσμια). Η αβεβαιότητα που έχει προκαλέσει η εξάπλωση της πανδημίας του COVID-19 έχει αυξήσει τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο, με την SNB να προσπαθεί μέσω των παρεμβάσεων της να αποτρέψει την περαιτέρω ανατίμησή του, καθώς μια τέτοια εξέλιξη εκτιμάται ότι θα έπληττε τις ελβετικές εξαγωγές. Εξάλλου, ο πρόεδρος της SNB, σε ομιλία του, επανέλαβε τη δέσμευση της Κεντρικής Τράπεζας για συνέχιση των παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος, προκειμένου να υποτιμηθεί το φράγκο. Οι συμμετέχοντες στην αγορά προβλέπουν ότι η SNB θα υπερασπιστεί την περιοχή του 1,05 EUR/CHF, η οποία προσεγγίστηκε στις 14 Μαΐου (1,0505 EUR/CHF, το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων περίπου 5 ετών για το ευρώ), χωρίς, ωστόσο, να διασπαστεί καθοδικά, με το ευρώ έκτοτε να ανακάμπτει σημαντικά, βοηθούμενο και από τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, ενώ, όσον αφορά στη νομισματική πολιτική, δεν αναμένουν περαιτέρω μειώσεις επιτοκίων.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 15 Ιουλίου, εμφάνιζε θετική εικόνα, καταγράφοντας ημερήσια κέρδη τόσο έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,2586 USD/GBP), όσο και έναντι του ευρώ (0,90642 GBP/EUR). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει απώλειες 7,2% έναντι του ευρώ και 5,1% έναντι του δολαρίου.

Ενισχύεται η στερλίνα έναντι των δύο νομισμάτων, καθώς ευνοείται από τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος, η οποία τροφοδοτείται από τα θετικά αποτελέσματα των δοκιμών ενός πειραματικού εμβολίου κατά του COVID-19. Παράλληλα, θετική για το βρετανικό νόμισμα ήταν η δημοσιοποίηση των επιδόσεων του πληθωρισμού (+0,6%, σε ετήσια βάση) και του δομικού πληθωρισμού (+1,4%, σε ετήσια βάση) στο Ηνωμένο Βασίλειο, για τον Ιούνιο, καθώς αμφότεροι διαμορφώθηκαν υψηλότερα των εκτιμήσεων της αγοράς. Η περαιτέρω άρση των περιοριστικών μέτρων στο Ηνωμένο Βασίλειο, από τις 4 Ιουλίου, σε συνδυασμό με την ανακοίνωση από τον υπουργό Οικονομικών Rishi Sunak ενός νέου πακέτου στήριξης της οικονομίας, συνολικού ύψους 30 δισ. λιρών, προσδοκείται να αναθερμάνει την οικονομική δραστηριότητα, η οποία τον Μάιο ανέκαμψε με σημαντικά μικρότερο ρυθμό, σε σύγκριση με τις προβλέψεις της αγοράς. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις καλοκαιρινές προβλέψεις της (European Economic Forecast, Summer 2020), αναθεώρησε επί τα χείρω τις εκτιμήσεις της για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ στο Ηνωμένο

Βασίλειο, καθώς προβλέπει, για το 2020, ύφεση της τάξης του 9,7%, έναντι ύφεσης κατά 8,3%, που προέβλεπε στην προηγούμενη έκθεσή της (European Economic Forecast, Spring 2020).

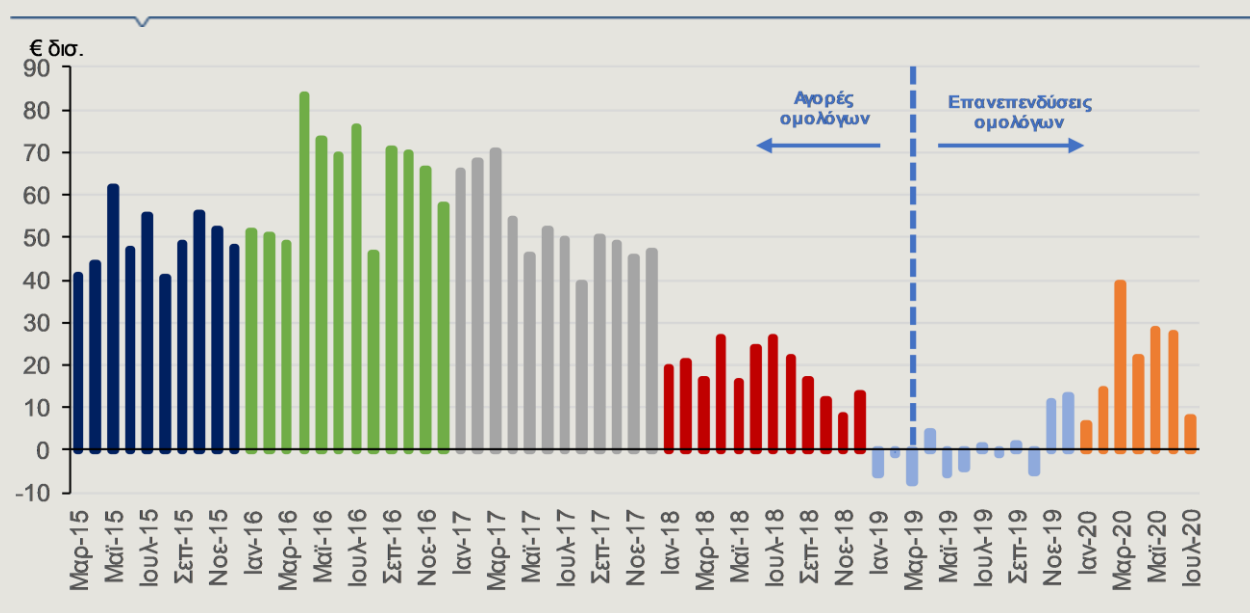
Σωρευτικά, η στερλίνα, από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος, στις 23 Ιουνίου 2016 (αποχώρηση/παραμονή από την Ε.Ε.), έχει διολισθήσει κατά 15,0% έναντι του δολαρίου και κατά 18,2% έναντι του ευρώ. Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps), πενταετούς διάρκειας, στις 15 Ιουλίου, διαμορφωνόταν σε 30,6 μ.β., από 30,9 μ.β., στις 8 Ιουλίου.

Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 15) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 10 Ιουλίου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,253 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 889 εκατ., σε αγορές Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 137 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 3,3 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε αγορές αξίας Ευρώ 17,5 δισ., στο πλαίσιο του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 383 δισ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

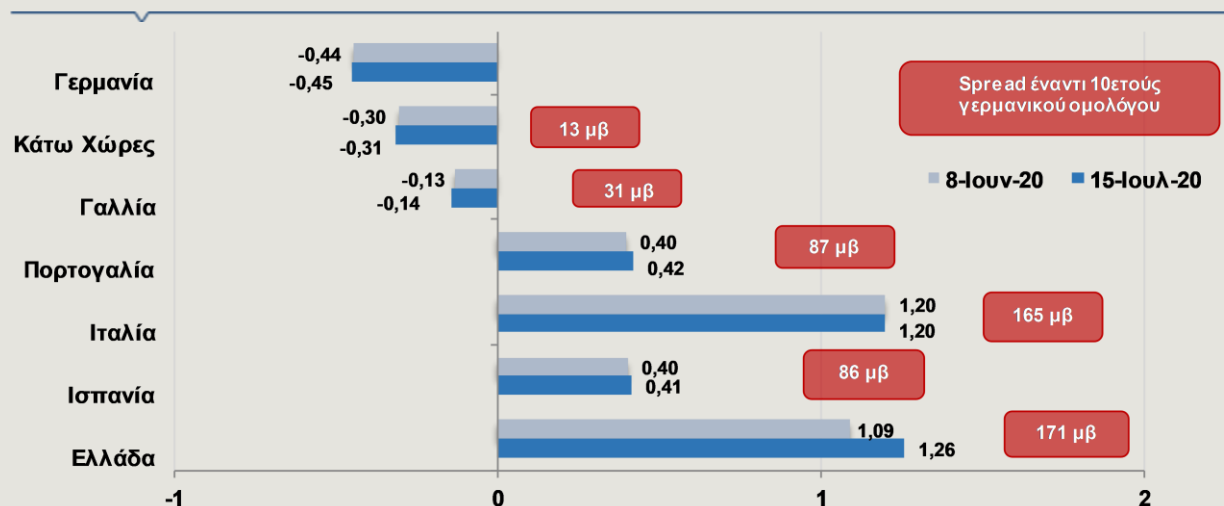
Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 18 Ιουνίου 2030, με κουπόνι 1,5%, διαμορφωνόταν, στις 15 Ιουλίου, μεταξύ 1,25% και 1,29%. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) ανήλθε στις 171 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,45% (Γράφημα 16).

Διατηρούνται οι χαμηλές αποδόσεις των δεκαετών ομολογιακών τίτλων των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, εν μέσω θετικού επενδυτικού περιβάλλοντος που πηγάζει από την ειδησεογραφία σχετικά με το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού. Η προσοχή των συμμετεχόντων στις αγορές είναι στραμμένη στην ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής, στην οποία κεντρικό θέμα συζήτησης είναι η δημιουργία του νέου Ταμείου Ανάκαμψης, συνολικού ύψους Ευρώ 750 δισ. Παρά τις εκπεφρασμένες διαφωνίες ορισμένων κρατών, υπάρχει η προσδοκία για επίτευξη οριστικής συμφωνίας, εξέλιξη που, αν επαληθευτεί, θα δρομολογήσει την απελευθέρωση σημαντικών -για τις πληττόμενες ευρωπαϊκές οικονομίες- χρηματοδοτικών πόρων.

Παράλληλα, συνεχίζονται οι εκδόσεις κρατικού χρέους, καθώς οι εθνικές κυβερνήσεις σπεύδουν να εκμεταλλευτούν τις αγορές ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με το Γραφείο Διαχείρισης Χρέους, το Ηνωμένο Βασίλειο, στην προσπάθεια ενίσχυσης της χρηματοδότησης της δοκιμαζόμενης βρετανικής οικονομίας, σχεδιάζει να αυξήσει το ποσό των ομολογιακών εκδόσεων κατά 110 δισ. λίρες. Οι επιπλέον αγορές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μεταξύ Σεπτεμβρίου

και Νοεμβρίου, ενώ το συνολικό ποσό των ομολογιακών εκδόσεων του Ηνωμένου Βασιλείου, για την περίοδο Απρίλιος-Νοέμβριος, ανέρχεται σε 385 δισ. στερλίνες (περίπου το 18% του ΑΕΠ).

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, στις 15 Ιουλίου, κατέγραφε απόδοση 0,42%, της Ισπανίας 0,41% και της Ιταλίας 1,20%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού ανήλθε στις 87 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου ανήλθε στις 165 μ.β. Η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 0,63%, στις 15 Ιουλίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 16
Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4	4,3	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2	176,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2019	2019		2020		Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q3	Q4	Q1	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	0,8	1,6	2,9	3,8	-3,0 (Ιαν.-Απρ.)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	13,2	23,7	12,2	-12,1	-35,5 (Ιαν.-Ιούν.)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	9,8	37,9	10,2	55,6	31,0 (Ιαν.-Απρ.)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	0,9	1,3	-1,5	1,5	-3,3 (Ιαν.-Μάι.)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,2	54,4	53,8	51,0	49,4 (Ιούν.)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	108,1	108,8	110,7	87,6 (Ιούν.)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	103,6	104,8	104,1	108,6	82,3 (Ιούν.)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-19,8	-11,7	-7,1	-10,4	-27,7 (Ιούν.)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-0,6	-0,5	-0,6	0,1	0,7 (Μάιος)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	1,7	2,2	1,7	3,4	4,6 (Μάιος)	
- Βιομηχανία	0,4	-1,3	0,4	4,5	8,7 (Μάιος)	
- Κατασκευές	-4,4	0,7	-4,4	-3,7	-3,1 (Μάιος)	
- Τουρισμός	3,8	4,1	3,8	3,7	1,7 (Μάιος)	
Νοικοκυριά	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,8 (Μάιος)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-1,6	-1,1	-1,6	-1,7	-2,2 (Μάιος)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,4	-3,3	-3,4	-3,4	-3,0 (Μάιος)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,3	-0,1	0,1	0,4	-1,6 (Ιούν.)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	7,3	8,3	7,6	6,9	6,9 (Α' τρίμ.)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	17,3	17,0	16,6	15,5	15,5 (Απρ.)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	1,9	2,3	1,0	-0,9	-0,9 (Α' τρίμ.)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	0,8	0,3	1,3	-0,7	-0,7 (Α' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	0,1	-1,4	2,0	2,0 (Α' τρίμ.)	
Επενδύσεις	4,7	2,5	14,0	-6,4	-6,4 (Α' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,8	9,1	0,7	2,5	2,5 (Α' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,5	-2,7	-0,3	0,2	0,2 (Α' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

¹ Το 67,2% της συνολικής αξίας των εξαγωγών της χώρας το 2017 πραγματοποιήθηκε από επιχειρήσεις των τομέων οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποίησης, Παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, Παροχής νερού, επεξεργασίας λυμάτων, διαχείρισης αποβλήτων και δραστηριοτήτων εξυγίανσης και Ορυχείων και λατομείων», ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστικές Διεθνούς Εμπορίου Αγαθών κατά Επαγγελματικά Χαρακτηριστικά, Έτος 2017.

² United Nations: “Coronavirus: the economic impact”, 10 July 2020, McKinsey: “The Great Acceleration”, 14 July 2020

³ Μεταξύ των βασικών μεθοδολογικών υποθέσεων της εν λόγω άσκησης, είναι ότι μετά το τέλος της περιόδου επαναφοράς (post-lockdown period), όλοι οι κλάδοι της οικονομίας πλην αυτών που συνδέονται άμεσα με την τουριστική δραστηριότητα (εστίαση και καταλύματα) επανέρχονται στο επίπεδο δραστηριότητας του 2019 (Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής, Ιούνιος 2020, Πλαίσιο IV.2, “Το οικονομικό κόστος, σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, από την αναστολή της δραστηριότητας (lockdown) λόγω της πανδημίας, σελ. 116-121).

⁴ Πρόκειται για τον Πυρήνα του Πληθωρισμού, ο οποίος, σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΛΣΤΑΤ υπολογίζεται από το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή εξαιρώντας τις ομάδες: Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά, Αλκοολούχα ποτά, Καπνός και Προϊόντα Ενέργειας.

⁵ Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών της ΕΕ-27. Οι κύριες διαφορές μεταξύ του εναρμονισμένου και του εθνικού δείκτη είναι:

- Το έτος αναφοράς του ΕνΔΤΚ είναι το 2015=100,0 και του εθνικού ΔΤΚ το 2009=100,0.
- Ο ΕνΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια της Χώρας από μόνιμους ή μη μόνιμους κάτοικους, ενώ ο εθνικός ΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες των ιδιωτικών νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια και στην αλλοδαπή.
- Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών του ΕνΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων των Εθνικών Λογαριασμών και της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), ενώ του εθνικού ΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων της ΕΟΠ.

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του